

Изборите в България и геополитическите им последици*

Ерик Уолберг (Eric Walberg)

<http://www.israelshamir.net/Bulgarian/Walberg.htm> : 21.07.2009 год.

Геополитическата активност на Обама в задния двор на Русия се увенчава с чудесни резултати.

Първо, изборите в България на 5-ти юли изтичаха във властта нова партия – т.н. ГЕРБ (Граждани за европейско развитие на България) на Бойко Борисов. Борисов - или Батман както го наричат неговите сподвижници – е бил полицай** преди 1989 год., който впоследствие организира процъфтяващ осигурителен бизнес*** и става кмет на София през 2005 год. Предизборната му кампания не предложи нищо оригинално – както обикновено, основният лозунг беше “борба против корупцията и осигуряване на по-добро икономическо бъдеще”. В интервю с “Шпигел” Борисов-Батман се похвали, че получава поддържащи писма от ЦРУ и ФБР за героичната му “битка с тъмните сили”.

Едно от първите неща, които ББ стори като министър-председател, беше прекратяване на съществуващите договори с Москва - както за тръбопровода “Южен поток”, така и за строежа на атомна електростанция край Дунав.

Повече от очевадно е, че триумфът на “демокрацията” в България е "Made in USA" (направен в САЩ).

Преди време Москва разработи проекти за два тръбопровода, заобикалящи Украйна и Полша – Северен поток под Балтийско море до Германия и Южен поток под Черно море през България до Централна Европа. Правителството в София подписа енергийни споразумения с Москва през 2008 год., въпреки членството на България в Европейския съюз и НАТО. Този факт, както и газовата криза между Украйна и Русия през януари 2009 год., обясняват ангажираността на САЩ със смяната на политическата власт в България. Услугите на финансираната от правителството на САЩ Национална фондация за демокрация (National Endowment for Democracy – NED) – която участва активно в смяната на политическата система в България чрез клона си Републикански институт – явно отново бяха резултатно използвани. Само седмица след изборите – помрачени от купуване на гласове (не е ясно дали от или благодарение на въпросната фондация и нейния Републикански институт) - новият премиер на България отхвърли сделката с Русия.

Само седмица по-късно Борисов отиде в Анкара за да подпише договора за строежа на европейския тръбопровод Набуко. Членът на Демократическата партия на САЩ Ричард Морнингстар, специален пълномощник на САЩ във връзка с Евроазийската енергия, както и републиканският сенатор Ричард Лугер (забележете единството на двете партии на САЩ!) се присъединиха към него на 13 юли, за да вземат участие в церемонията по подписването. Ако всичко върви гладко, проектът Набуко ще измести проекта Южен поток и ще осигури газ от Каспийския район и Близкия изток до пазарите на Централна и Западна Европа с възможни доставчици Азербайджан, Узбекистан, Туркменистан, Иран и Ирак.

Без да му мигне окото, сенатор Лугер изтъкна, че подписването на споразумението за Набуко в Турция “е сигнал за света, че демократичните правителствата няма да приемат мълчаливо манипулирането с енергийните доставки за постигане на политически цели. Освен това налице е потенциал за изграждане на нови пътища за мирно сътрудничество”. Московската реч на Обама на 7-ми юли ни предложи още куп празни приказки в същия дух: “През 2009 год. мощта на една държава не демонстрира сила чрез доминиране над или демониране на другите страни. Приключиха дните, когато империите си разрешаваха да третират независимите държави като пешки върху шахматна дъска.”

Възможно е обаче Азербайджан да има проблеми с осигуряването на достатъчно газ, за да оправдае построяването на петролопровода Набуко. През юни беше подписана сделка с Газпром за доставка на газ от находището в Shah Deniz – на което се базира и проектът Набуко. Президентът на Азербайджан Алиев стана централна фигура в конкурентното съперничество между Русия и Запада – въпросът за Алиев е “Кой ще плати повече?” Дори и ако поддръжниците на Набуко предложат цената на Газпром, според Ф. Уилям Енгдал просто няма да има достатъчно газ за нуждите на този проект. Съществуват проблеми и с другите потенциални доставчици на газ.

Сенатор Лугер обяви пред Сената – пак без да му мигне окото – следното: “В идеалния случай, от гледна точка на света, естественият газ – а след време може би и доставките на петрол от обединен Ирак - ще решат всички проблеми, което ще бъде чудесно събитие и прекрасно приключване на един

много трагичен период в историята на тази страна”. Ако, разбира се, Ирак приеме без повече съпротива статуса си на американски протекторат. Но дори и да стане така, иракският газ към Турция ще минава през кюрдските земи, гореща точка на борба за независимост, създаваща сериозни проблеми на властта и на двете страни. Другият главен източник на газ може да бъде Иран.

Въпреки нищо не означаващата риторика на Обама, съветниците му фактически играят геополитическите игри на Буш и Чейни. Пак става въпрос за сблъсък между цивилизатора САЩ и всички останали, които следва да бъдат цивилизовани. Но едва ли ще е лесно да се “доминират или демонизират” (цитирам Обама) достатъчно ефективно Иран и Русия, както някои други страни. За да постигне целите си, Вашингтон ще трябва да окупира Иран. А сладките му приказки едва ли ще разсеят подозренията на Русия, предизвикани от ракетните бази край границите ѝ и от клетвите на НАТО да погълне Украйна и Грузия и да ги превърне в още по-послушен слугинаж.

Степента на ”цивилизация” в последните две страни съвсем не е ясна. Грузинската опозиция продължава да иска оставката на Саакашвили след катастрофалната за страната война срещу Русия миналото лято. Да се разглежда Грузия в настоящия ѝ политически хаос като ключов партньор в проекта Набуко е рискован хазарт.

Допитванията до населението на Украйна разкриват нещо забележително. “Ако си представим, че руският премиер Путин се кандидатира за президент на Украйна, то според резултатите от проведените анкети на общественото мнение той ще спечели с голяма преднина още на първия тур” – твърди Алексей Ляшенко, анализатор в Института за проучване на общественото мнение в Киев. – “Единственият му сериозен конкурент ще бъде руския президент Дмитри Медведев” – довършва той. Според Ляшенко, това не е ново явление. По време на “Оранжевата революция” през есента на 2004 год. рейтингът на Путин е превишавал 50 %. Резултатите от проведената анкета, публикувани през май тази година посочват, че 58 % от украинците имат положително отношение към Путин, а 56 % - към Медведев. Проруският лидер на опозиционната партия в Украйна, Виктор Янукович понастоящем се радва на одобрението на 30 % от населението на страната, а премиерът Юлия Тимошенко – на 15 %. Малко повече от 5 % ще гласуват за антируския президент Виктор Ющенко в предстоящите избори през 2010 год. Директорът на Института по социология в Киев Валери Кмелко обяснява високите проценти на Путин и Медведев с непрекъснатите конфликти между украинските политици, а Ляшенко прибавя и популярността на руската телевизия и желанието на хората за силно ръководство в кризисни времена.

Анкетата на общественото мнение, проведена от Киевския институт по социология установява, че 25 % искат обединение с Русия, 68 % искат премахване на съществуващата границата с Русия и всички произхождащи гранични ограничения и усложнения и установяване на свободно преминаване от едната в другата страна без визов режим и митнически контрол – както става в Европейския съюз. Анкетите във връзка с НАТО упорито показват, че повече от половината украинци са срещу присъединяването към НАТО, за което определено трябва да бъде проведен референдум. “Над 90 % от хората в Украйна имат положително отношение към Русия, а през последната година този процент дори се повиши” – отбелязва директорът на Института по социология Кмелко. Според Ляшенко 45 % от украинците имат отрицателно отношение към грузинския президент Саакашвили – само 11 % го подкрепят.

Вашингтон все още официално поддържа членството на Украйна и Грузия в НАТО: вицепрезидентът Джо Байдън ще посети и двете страни тази седмица. “Усилията ни да подобрим отношенията си с Русия не означават, че това ще стане за сметка на други страни” - обяви Тони Блинкен, съветник на Байден по националната сигурност. – “Надеждата ни е лидерите да спазят обещанията на революцията и да направят трудния избор да работят заедно” – продължава Блинкен, имайки предвид “Оранжевата революция” в Украйна и търканията между Ющенко и Тимошенко. Той заяви още, че правителството на Обама е загрижено от “политическата парализа” в Киев – която, обективно казано, безпокои и украинците. По отношение на НАТО той изтъкна, че Украйна и Грузия “сами” трябва да решат дали да се присъединят или не. Предвид зависимостта на САЩ от Русия за транспортиране на войски и оръжие за Афганистан реториката на Блинкен - и мълчанието на Обама – намекват, че това няма да стане скоро.

Ясно е, че на срещата в Москва Обама е отстъпил на Путин по темата Украйна-Грузия-НАТО. Този е бил единственият начин да осигури преминаване на войските на САЩ през Русия към полята на смъртта в Афганистан. Но успехът на проекта Набуко сигурно дразни Русия – както и продължаващите военни игри на НАТО в Черно море и близките връзки между НАТО и всички черноморски страни – с изключение на самата Русия. Като капак на всичко останало, Полша злорадо съобщи, че тази година в страната ще пристигнат първите ракети на САЩ.

Исправена пред тези неблагоприятни развития, Москва трябва да внимава да не допуска дипломатически и други грешки, за да не осигурява гориво за Вашингтонските ястреби.

Пренебрежителното изказване на главния съветник на Обама по проблемите с Русия Майкъл Макфаул: “Ние нямаме нужда от руснаците” преди срещата на Обама с Медведев и Путин в Москва, просто не отговаря на истината. Вашингтонските интриги в България, Украйна и Кавказ могат да бъдат разнищени и обезсилени за части от секундата.

(Ерик Уолберг пише за Ал-Ахрам Уикли, <http://weekly.ahram.org.eg/>
Сайтът му е <http://ericwalberg.com/>)

Превод от англ. ез.

Благовеста Дончева

22.07.09 год.

* Оригинално заглавие ”България срещу Украйна” (Bulgaria vs Ukraine: Don't blink) – Бел. пр.

** Пожарникар – корекция на преводача.

*** Как точно? С какви пари? – Бел. пр.